

Monumentnummer*: 532489

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 24 februari 2017
Kadaster deel/nr 82930/91

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Tiel Tiel Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Tiel

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Tiel	D			7719
Tiel	D			7372

*Omschrijving***

Houten schotbalkenloods.

NIEUWE HOLLANDSE WATERLINIE

Inleiding

HOUTEN SCHOTBALKENLOODS, dienende als bergplaats voor schotbalken die in principe als tijdelijke kering in de Inlaatsluis / Rivierwaterkering konden dienen. De loods ligt ca. 15 meter westelijk van de sluiswachterswoning en grenst aan de andere zijde aan een Nissenhut. De loods ligt met de grootste lengte haaks op de weg en met de daknok noord-zuid. De loods is mogelijk niet de eerste op deze plaats; dit exemplaar is - wellicht rond 1930 gebouwd. Op vele plaatsen binnen de Nieuwe Hollandse Waterlinie zijn in de loop der decennia houten, stenen en metalen ('blikken') loodsen tot stand gekomen om te dienen als (provisorische of permanente) bergruimte, opslag, en als onderkomen voor mensen of materieel, hospitaal, brandweer, paardenstal, wachthuis, enz. Tot deze categorie opslagplaatsen kan ook de schotbalkenloods worden gerekend. Een groot deel van deze loodsen is inmiddels vergaan, gesloopt, verplaatst of soms ook vervangen, maar andere bestaan nog in authentieke vorm in situ. Soms gaat het om bijzonder eenvoudige bouwwerkjes van geringe omvang, maar er zijn ook meer complexe en grotere exemplaren. De loods bij de Inlaatsluis /

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Rivierwaterkering te Tiel is deels gewijzigd: de rechter langsgewel en het linker deel van de linker zijgevel zijn later horizontaal beplankt met rabatdelen. Deze delen onttrekken de vertikalen aan het zicht. Voorts is de noordelijke kopse gevel recent voorzien van nieuwe, houten, dubbele deuren. Het interieur is niet bezocht.

Omschrijving

HOUTEN SCHOTBALKENLOODS op rechthoekige plattegrond (11 x 4,25 m), gedekt door een met rode, holle pannen gedekt zadeldak met kort overstek en windveren op klossen. In noordelijke geveltop een klein deurtje. In oostelijk dakvlak twee steekraampjes. De hoofdzakelijk zwarte loods is in de noordgevel en in de rechterhelft van de linker gevel (en mogelijk ook nog in de zuidgevel) voorzien van horizontaal geplaatste (gepotdekselde) houten beplanking met tussenliggende ventilatiespleten. Deels zijn in deze gevels vertikalen aanwezig, die laten zien dat het bouwwerk acht traveeën telt. De loods heeft - buiten de toegang in de noordgevel - twee ramen met gekruiste roeden en een toegang in de linker gevel, een toegang en een dito venster in de zuidgevel en een dito venster in de rechtergevel.

Waardering

De HOUTEN SCHOTBALKENLOODS westelijk naast de sluiswachterswoning te Tiel is van algemeen belang vanwege:

* Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie zoals deze is ontworpen door C.R.T. Kraijenhoff en in eerste aanleg vanaf 1815 door hem, Jan Blanken en majoor-ingenieur Willem Offerhaus is gerealiseerd en daarna door anderen gedurende ongeveer 125 jaar is versterkt en verbeterd.

* Architectuurhistorische waarden, in het bijzonder als uiting van een aan de militair-strategische bouwkunde gerelateerde houten bebouwing, die gebaseerd is op het systeem van inundatie en accesverdediging (20ste eeuw).

Het betreft hier een onderdeel dat vermoedelijk stamt uit het Interbellum (ca. 1930), namelijk een houten berging voor schotbalken.

* Ensemblewaarde en situationele waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang met de overige onderdelen van het complex en in het bijzonder met de in de nabijheid gelegen inlaatsluis / rivierwaterkering.

* Het onderdeel is redelijk representatief omdat het een voorbeeld is van een in de eerste helft van de 20ste eeuw gebouwde schotbalkenloods bij een omstreeks 1880 tot stand gekomen waterkering.

* Het onderdeel is nog in beperkte mate gaaf, omdat kenmerkende eigenschappen slechts ten dele bewaard zijn gebleven en vooral de hoofdvorm herkenbaar is gebleven.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Militaire opslagplaats

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument